

εξουσία

εξουσία, η, ουσ. [*<αρχ. ἐξουσία <ἔξεστι (= είναι δυνατό)*], η εξουσία· οι κρατικές αρχές που καθορίζουν τη δημόσια ζωή: «*όλη η εξουσία είναι διεφθαρμένη*». (Τραγούδι: *χαιρετίσματα λοιπόν στην **εξουσία**, εγώ κρατάω την ουσία κι ονειρεύομαι // ψέματα λες, βρε ακαμάτη, και μη μου κάνεις την οσία, ποτέ δεν έφερες μια κότα, να φάει και η **εξουσία*** (Λαϊκό τραγούδι)). (Ακολουθούν 15 φρ.)·

- *ανεβάζω στην εξουσία*, βλ. φρ. *φέρνω στην εξουσία*·

- *ανεβαίνω στην εξουσία*, αναλαμβάνω τη διακυβέρνηση της χώρας ύστερα από εκλογές, καταλαμβάνω την πολιτική εξουσία της χώρας ύστερα από εκλογές: «*μετά τις εκλογές ανέβηκε στην εξουσία το τάδε κόμμα*»·

- *βρίσκομαι στην εξουσία*, βλ. φρ. *είμαι στην εξουσία*·

- *είμαι στην εξουσία*, διακυβερνώ τη χώρα: «*το τάδε κόμμα είναι στην εξουσία δέκα χρόνια*»·

- *έρχομαι στην εξουσία*, βλ. φρ. *ανεβαίνω στην εξουσία*·

- *έχω στην εξουσία μου*, **α.** εξουσιάζω: «*έχω στην εξουσία μου δέκα εργάτες*». **β.** είμαι ιδιοκτήτης κινητής ή ακίνητης περιουσίας, κατέχω: «*έχω στην εξουσία μου πέντε διαμερίσματα*». (Λαϊκό τραγούδι: *ήθελα να 'μουνα πασάς ο κόσμος να με τρέμει, να 'χα στην εξουσία μου το πιο όμορφο χαρέμι*)·

- *έχω την εξουσία*, βλ. φρ. *είμαι στην εξουσία*·

- *η τέταρτη εξουσία*, ο τύπος, η δημοσιογραφία, οι δημοσιογράφοι: «*η τέταρτη εξουσία είναι απαραίτητη για τη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος || η τέταρτη εξουσία, όποτε θέλει, κατεβάζει κι ανεβάζει κυβερνήσεις*»·

- *καλώς την εξουσία!* **α.** φιλοφρονητικός χαιρετισμός σε άτομο που του αναγνωρίζουμε το προβάδισμα. **β.** φιλοφρονητικός χαιρετισμός σε φτασμένο κακοποιό ως ένδειξη αναγνώρισης της υπεροχής του. **γ.** ειρωνικός χαιρετισμός σε άτομο που θέλει πάντα να έχει το προβάδισμα, χωρίς βέβαια να το αξίζει. Συνήθως της φρ. προτάσσεται θαυμαστικό ω(!)·

- *κατεβάζω απ' την εξουσία*, δεν επανεκλέγω κάποιο κόμμα ή κάποιον υποψήφιο: «*επειδή άλλα υπόσχονταν προεκλογικά κι άλλα έκαναν, όταν ήταν κυβέρνηση, ο λαός στις τελευταίες εκλογές τους κατέβασε απ' την εξουσία*»·

- *κόμμα εξουσίας*, βλ. λ. [κόμμα](#)·

- *το παίζει εξουσία*, προσποιείται πως έχει σοβαρές διασυνδέσεις με το κόμμα που έχει τη διακυβέρνηση της χώρας: «*απ' τη μέρα που βγήκε το κόμμα του, το παίζει εξουσία και μοιράζει δεξιά αριστερά διάφορες υποσχέσεις για προσλήψεις στο δημόσιο και τα παρόμοια*»·

- *υπό το κράτος της εξουσίας*, βλ. λ. [κράτος](#)·

- *φέρνω στην εξουσία*, αναδεικνύω κάποιον πολιτικό σχηματισμό νικητή στις εκλογές που διενεργήθηκαν, και τον καλώ να αναλάβει τη διακυβέρνηση της χώρας: «*ο λαός έφερε στην εξουσία το τάδε κόμμα*»·

- *χάνω την εξουσία*, δεν επανεκλέγομαι: «*το τάδε κόμμα έχασε την εξουσία στις τελευταίες εκλογές*»·